

N I E U W E
 ALGEMENE BESCHRYVING
 V A N D E K A A P
 DE GOEDE
 H O O P.

V Y F D E H O O F D S T U K .

Van de Vogelen.

M

 En vindt in dit gedeelte van A-
 frika geen minder verscheiden-
 heid onder het Gevogelte, dan
 onder het viervoetig gedierte.

 V.
 Hoofdst.
 Verschet-
 denheid
 van Ge-
 vogelte.

— Wy zullen de voornaamsten van
 het gevederd geslacht, welke aan de Kaap
 bekend zyn, kortelyk beschryven, en met
 den Arend, die als de Koning der Vogelen
 wordt aangemerkt, eenen aanvang ma-
 ken.

Men vindt in de nabuurschap van de
 Kaap twee of drie soorten van Vogelen,
 die den naam van Arenden dragen; maar
 eenige Schryvers beweeren dat zy niet voor
 de regte te houden zyn. De reden, waar-
 op

De Kaap-
 sche
 Arenden
 worden
 niet voor
 de regte
 op gehouden.

V. op zy hun gevoelen vestigen, is, dat de Vo-
 Hoofdst. gels, van welken hier gesproken wordt,
 visch eten; en dat zy ook het vleesch van
 wilde Ezels en van andere Dieren, welke
 zy dood vinden liggen, en waarvan de
 Arenden nooit zouden proeven, gebrui-
 ken.

Berigt
 van Kol-
 be we-
 gens de
 wyze,
 waarop
 zy Die-
 ren ver-
 flinden.

Het is zeker dat de Kaapsche Arenden
 het vleesch van deze doode Dieren eten.
Kolbe getuigt meermalen geraamten van
 Koeyen, Ossen en wilde Beesten gezien te
 hebben, die geheel afgekloven waren. Hy
 voegt 'er by, dat hy die overblyffels met
 reden geraamten mogt noemen, omdat de
 Vogels het vleesch met zo veel konst van
 de beenderen en de huid weten af te ha-
 len, dat 'er niets dan een enkel geraamte,
 nog met vel overdekt, overblyft, zonder
 dat 'er iets van zyne plaatse schynt afge-
 raakt. Men kan zelfs niet bespeuren dat
 het ligchaam ledig is, ten zy men 'er zeer
 naby kome. De wyze waarop zy zulk eene
 ontleding doen, zegt *Kolbe*, is de volgende.
 Eerst maken zy eene opening in den buik van
 het Dier; uit denzelven halen zy de inge-
 wanden, welke zy opeten; vervolgens be-
 geven zy zich in de ledige ruimte, waar
 zy het vleesch afscheiden. De Hollanders
 aan de Kaap noemen deze Arenden Stront-
 vogels of Stront-jagers. — Met zeer
 veel reden heeft de Abt *de la Caille* aan-
 gemerkt, dat in het bygebragte berigt van
Kolbe eene grootspraak plaats heeft. De
 gemelde Abt getuigt, wel krenge aan de
 Kaap gezien te hebben, die door Roofvo-
 gelen

Aanmer-
 king van
 den Abt
 de la
 Caille op
 dit berigt
 van Kol-
 be.

gelen waren uitgevreten; maar zegt uitdrukkelyk, dat zy flegts een gedeelte van de huid aan dezelveu gelaten hadden.

V. Hoofdst.

Men vindt nog verhaald, dat een Os, dien men alleen naar de ftal laat gaan wanneer men hem van den wagen ontspannen heeft, menigwerf op den weg gaat nederliggen om uit te rusten. Wanneer nu de Arenden zulks merken vallen zy vastlyk op het Beest aan, om het zelve te verflinden. Wanneer zy een Koe of Os willen aantasten, komen zy by een, en werpen zich ten getale van honderd, en fomtyds meer, op het fchepsel. Zy hebben zulk een fcherp oog dat zy hunnen roof op eene verbazende hoogte kunnen ontdekken, terwyl zy zelve voor het doordringendfte gezigt nog onzichtbaar zyn. Zoras zy den tyd gunftig genoeg agten, vallen zy loodregt neer op het Dier, het welk zy in het oog kregen.

Roof. zugt. van deze vogelen.

Deze Arenden zyn een weinig groter dan de wilde Ganzen. Hunne vederen gedeeltelyk zwart, en gedeeltelyk ligt graauw, maar het zwarte gedeelte is het grootfte. Zy hebben kromgebogene bekken, die spits aan het einde zyn. Hunne klauwen zyn zeer groot en fcherp. — Wegens den eigenlyk gezegden Arenden wy zeggen, dat zyn Kop en Hals gevederd zyn, en dat zyn Bek, aan de zyden, als met twee tanden is ingefneden. Wyders is de kleur van dezen fchoonen Vogel glanzig bruin. Zyn Ligchaam is

Befchryving van deze Arenden. Byzonderheden wegens den eigenlyk gezegden Arend.

4 BESCHRYVING VAN DE

V. zo groot als dat van een volwasfen Kalkoen.
 Hoofdst. Zyne Vlerken zyn wyd; zyne Pooten
 zeer sterk, en tot de Voeten toe ge-
 pluimd.

Van den Eend-
 stooter ,
 Aquila
 Anataria. Onder de Roofvogels, welke de Natuur-
 kenners mede onder het geslacht der Aren-
 den brengen, behoort ook de Eendstooter,
Aquila anataria, zo genoemd omdat hy
 zeer gezet is op Eendvogels, die hem tot
 zyne gewone spyze dienen. ——— Kolbe
 getuigt dat hy 'er dikwyls een tot eene aan-
 merkelyke hoogte, met eenen jongen Eend-
 vogel tusfchen de klauwen, heeft zien op-
 vliegen.

Van den
 Been of
 Steenbre-
 ker, Osifi-
 fraga. De Been- of Steen- breker, *Osifraga*, is
 een foort van Arend, welke aan de Kaap
 zeer gemeen is. Hy draagt dezen naam
 voornamelyk uit hoofde van zyne behendig-
 heid in het breken der schilden van Schild-
 padden, waarvan wy in het voorgaande
 Deel gefproken hebben.

Van den
 Zee-
 Arend. Dan heeft men 'er eindelyk nog den
 Zee - Arend, een Vogel, die zeldzaam
 op het vaste land aan de Kaap, maar dik-
 wyls op zee, omtrent dit voorgebergte,
 gezien wordt. Doch wy twyfelan aan de
 waarheid van het geen sommige Natuurken-
 ners verzekeren wegens de verfcheidenheid
 in deszelfs voeten, te weten dat een derzel-
 ven gefchikt is om te kunnen zwemmen,
 terwyl de andere met eene kromme en
 fcherpe klauw is gewapend, om visfchen
 te kunnen vatten. Al wat men met zeker-
 heid weet, is dat hun gewone voedsel uit
 visch bestaat.

De

De Flammingo is een der schoonste Vo- V.
 gelen, die aan de Kaap te zien zyn. Hoofdst.
 Hy is zeer gemeen in heete landstre- Van den
 ken, en wordt voornamelyk gevonden ^{Flammia}
 omtrent de stranden en aan de monden der ^{50.}
 Rivieren. Wanneer men deze Vogelen
 van verre in het water ziet, gelyk gemeen-
 lyk het geval is, dan verneemt men maar
 alleenlyk hun bovenlyf, even alsof zy
 zwommen. De Kop is ten zelfden tyde
 onder het water in beweging om aas te zoe-
 ken. Men ziet derhalven op dien tyd niets
 anders dan enkel bovenlyf, ter grootte van
 eene kleine Ganze; maar zeer groot is de
 verwondering van den Vreemdeling wanneer
 hy dit ligchaam zich uit het water ziet op-
 rigten. Eerst rigt de Vogel den kop en
 hals regt op; dezelve schynen die van
 den Struisvogel in langte te evenaren; en
 terwyl het ligchaam zelf aan het strand na-
 dert, verheft het zich niet minder hoog
 boven den grond, dan de Kop zich boven
 den romp van het ligchaam verhief, zodat
 men nu eenen vogel van eene ongemeene
 grootte, en van eene schoonheid, die geen
 weerga heeft, beschouwt. De vleugelen
 overdekken byna het gantsche lyf, en de
 staart is genoegzaam niets. Het gantsche
 deel van het ligchaam, dat niet van
 de vlerken overdekt wordt, is sneeuw-
 wit. Ondertusfchen zyn dezelve fcharlaken-
 rood, en zo fchitterend dat zy het oog doen
 fchemeren, terwyl de flagpennen gitzwart
 zyn. De Hals is wit, even als het Lig-
 chaam,

6 BESCHRYVING VAN DE

V. **Hoofdst.** chaam, en de Pooten zyn rood als de Vleugels. De Bek is blaauw, uitgezonderd aan de tip, daar hy zwart is. Dezelve is niet uitgerekt als die der Reigers, maar ongemeen grof en breed, en zich vertoonende, alsof hy geknakt ware. De vingers van dezen Vogel zyn als die der Eenden door een vlies samengehegt, zodat hy ook kan zwemmen, schoon hy 'er om de langte van zyne Pooten zelden gebruik van maakt, komende dit vermogen hem alleenlyk te pas by zonderlinge gelegenheden, wanneer hy, door wind of stroom vlot, en te ver in zee geraakt zynde, voor het behoud van zyn leven moet zorgen. In dat geval zwemt hy totdat hy den grond met zyne pooten kan bereiken, en zoras hy slegts een klein gedeelte van dezelve boven het water kan uitsteken, kiest hy de vlugt.

Van de Kaapfche Ganzen. De Europeanen aan de Kaap maken zeer weinig werks van Ganzen, omdat noch het vleesch, noch de veeren van deze Dieren onder hen zeer in agtinge zyn. Voor bedden houden zy meer van de veeren van zekere soort van Zee-vogelen, die hier vry gemeen zyn, en welker dons zeer zagt is. — Voor het overige zyn de wilde Ganzen beter dan de tamme, en men vindt ze genoegzaam ten allen tyde in de Volkplantingen in zulk eene menigte, dat het nuttelooze moeite zyn zoude ze in de vogelkooyen te mesten.

Drie foorten De Kaap verschaft drierleie foorten van wilde Ganzen, te weten Berg-ganzen, Krop-

Krop-ganzen, en Water-ganzen. Men moet egter geenszins denken dat zy allen niet veel van het water houden; maar de onderscheiding wordt alleenlyk gemaakt, omdat zy in kleur en gedaante merklyk van elkanderen verschillen.

De Berg-gans is groter dan die, welke in Europa gemeen zyn. Dezelve heeft aan de vleugelen, en boven op de kuif, veeren van een schoon glinsterend groen. Deze Vogel begeeft zich meest naar de valleien, waar hy op Planten en Kruiden aast.

De wilde Ganzen, die den naam van Krop-ganzen dragen, hebben, gelyk die benaming aanduidt, dat gedeelte zeer groot. De Soldaten en het gemeene Volk in de Volkplantingen bedienen 'er zich van om zakken te maken, welke twee ponden Tabaks kunnen bevatten.

De gedaante der Water-ganzen is dezelfde als die der tamme Ganzen, welke in Europa gemest worden; en ten aanzien van de kleur is 'er geen ander onderscheid, dan dat de Water-ganzen op den rug eenen bruinen streep hebben, met groen gemengd. Al die verschillende soorten van Ganzen zyn goed om gegeten te worden, en verschaffen een gezond voedsel.

De Kaapsche Hoenders verschillen in geen opzigt van de Europische. Zy zyn aan de Kaap zo overvloedig, dat zy beterkoop zyn dan vleesch.

Van de Paauwen aan de Kaap valt mede

3 BESCHRYVING VAN DE

V. niets byzonders te zeggen; alleenlyk kan
Hoofdst. men aanmerken, dat zy zulke schoone
en lange staarten niet hebben als die, wel-
ke men in Europa ziet. — *Kolbe* zegt dat hy
Paauwen-vleesch gegeten, maar bevonden
heeft dat het zeer hard is, niettegenstaande
men het langer kookte dan ander vleesch.

Duiven. De Kaap verfschaft ook Wilde en Tam-
me Duiven. De Tamme gelyken in alle
opzigten naar die van *Europa*, doch zy zyn
'er niet in zulk eene menigte. Ten aanzien
der Wilde Duiven staat aan te merken, dat
'er eenige foorten zyn, die gemaklyk tam
kunnen gemaakt worden, als by voorbeeld
de Tortelduiven, welke, genoegzaam be-
kend zynde, niet nader behoeven beschre-
ven te worden. Dezelfen zyn hier vry me-
nigvuldig. Men ziet ze dikwyls op het
veld met grote troepen by elkanderen, en men
kan, wanneer men 'er onder fchiet, 'er ve-
len te gelyk treffen. Hiervan maakt men
menigwerf zyn werk, dewyl zy merklyke
fchade aan het koorntoebrengeu, en daar-
enboven zeer goed zyn om gegeten te wor-
den. Meer andere foorten van Wilde Du-
ven worden hier gevonden, welke men niet
tent, fchoon in geenen deele blykt dat zulks
niet zoude kunnen gefchieden. Men doet
'er gene moeite toe, omdat zy in het
open veld in genoegzamen getale kunnen
gefchoten worden. Zodanigen zyn de
Bergduiven, die groenagtige Veeren heb-
ben, en welker Bek en Pooten roodagtig
zyn. Ook behooren hier onder de Bosch-
duj.

duiven, die ligt graauw gespikkeld zyn, **V.**
 en eenen groenagtigen hals hebben. Wy. Hoofdst.
 ders vindt men aan de Kaap Zeeduiven,
 die rood van Bek en Pooten, doch voor
 het overige geheel zwart zyn. Alle deze
 foorten komen vry na in aart en gedaante
 met elkanderen overeen: alleenlyk is de
 eene wat groter dan de andere. De Tor-
 telduif is de kleinste van allen. Voor het
 overige zyn zy allen goed om tot spyze ge-
 bruikt te worden.

In de Kaapfche Volkplantingen ontbreekt **Eenden.**
 het niet aan Wilde en Tamme Eenden.
 De laatsten worden alleenlyk van de Euro-
 peanen gehouden, en zy verschillen niet van
 die, welke in ons Land gemeen zyn, dan
 alleenlyk in grootte. Zy zyn kleiner dan
 onze Ganzen, maar groter dan onze
 Tamme Eenden. — De Kaapfche vel-
 den verschaffen Wilde Eenden in zeer gro-
 ten overvloed, uit welken hoofde het elk
 een' vrystaat dezelve te fchieten. Daar
 is zelfs verſcheidenheid van foorten; doch
 wy zullen het genoeg agten het onderscheid,
 het welk men in dezelve opmerkt, ſlegts
 in het algemeen aan te wyzen. Sommigen
 zyn merkwaardig door de blaauwe vederen,
 die haar hoofd fieren. Anderen onderschei-
 den zich door de Kaſtanje-bruine vederen,
 die den Kop en Hals bedekken. Eene
 derde foort heeft eenen zeer groten Bek,
 daar anderen dien ongemeen klein heb-
 ben.

Wy zullen hier tweederlei foorten van **Sper-**
A 5 **Vo. wers** en

V. Vogelen by elkanderen voegen, die beiden
 Hoofdst. geflagen vyanden zyn van alle tamme Vo-
 Valken. gelen, de Sperwers namelyk en de Valken.

Wy behoeven egter van geen van beiden
 veel te zeggen. De Sperwers verschillen in
 geen opzigt van die van Europa. — Daar
 zyn verscheidene soorten van Valken, die
 dikwyls rondom de woonplaatsen zwerven,
 waar zy grote schade doen. — Men was aan
 de Kaap, ten tyde van *Kolbe*, nog niet be-
 dagt geweest om deze Schepsels tot de jagt
 af te rigten.

Kaauwen. Aan de Kaap zyn de Kaauwen, welke
 men zeer gemaklyk tam kan maken, niet
 onderscheiden van de Europische. De
 vederen van dezen Vogel zyn zwart; doch
 zyn bek is rood, en genoegzaam rond.
 Daar is nog een andere Vogel, aan welken
 men mede de benaming van Kaauw gegeven
 heeft, maar dien men zeer gevoeglyk tot
 de Aakfters zoude kunnen brengen. De-
 zelve heeft geheel zwarte vederen, behal-
 ven dat 'er een witte kraag rondom den
 hals is. Zyn Bek en Pooten zyn rood.
 Hy heeft zyn gewoon verblyf op de top-
 pen der hoogste rotfen en boomen; en
 houdt veel van wilde Amandelen. Dit
 Schepsel is, even als de Pappegaayen, ge-
 schikt om te leeren praten.

Struisvo. Aan de Kaap zyn de Struisvogels zo
 gels. menigvuldig, dat het niet wel mooglyk is
 een vierde gedeelte eener myle voort te
 gaan, zonder 'er eenigen aan te treffen. Men
 kan ze gemaklyk tam maken, en men houdt
 'er

'er velen in het Kasteel. — Deze V. Vogels hebben witte en zwarte vedere- Hoofdst. ren. Zy hebben eenen zeer kleinen kop, in vergelykinge van de rest van hun ligchaam, het welk groter is dan dat van eenigen anderen bekenden Vogel. Hun lange hals heeft vry wat overeenkomst met dien der Zwanen. Zy hebben eenen korten en puntigen bek. Hunne pooten zyn sterk en lang, en aan de voeten voorzien van twee vingeren.

Wanneer de Struisvogel regt overeind ^{Zy zyn} staat, en volwasfen is, heeft hy de hoog- ^{zeer fael} te van tien of meer voeten. ^{in het} Ligtyk ^{loopen.} begrypt men dat een Schepsel van zulk eene grootte niet geschikt is om te vliegen. Wanneer hy zich egter in gevaar bevindt, maakt hy zo wel gebruik van zyne Vleugelen als van zyne Pooten, en vlugt met zulk eene snelheid dat de sterkste Harddraver werk heeft om hem by te houden. Wanneer de Vogel meent den Jager niet te zullen ontvlugten, dan verbergt hy zynen Kop waar hy kan, en blyft stil en onbewogen op eene plaats staan, totdat men hem of gevangen of gedood heeft.

De Struis-eieren zyn zo groot dat der- Grootte zelvef schaal dertigmaal zo veel stoffe kan ^{van hun-} bevatten als die van een Hoender-ei ^{ne Eie-} Zy ^{ren.} zyn zeer goed om gegeten te worden, en een van deze eieren is genoeg om drie of vier menschen te verzadigen.

Verscheidene Schryvers, die van de Zy bedek- Struisvogelen gesproken hebben, beweerden ken hun- dat ^{ne Eieren}

V. dat zy hunne eieren op den grond leggen , en
 Hoofdst. die met een weinig zands bedekken, om ze dus
 met door de Zonne te doen uitbroeyen. *Kolbe* er-
 zand, kent dat het eerste waar is , maar verzekert
 doch dul- tevens dat zy 'er aan de Kaap, even als andere
 den dat Vogels , op gaan zitten , en dat het Man-
 men die netje en Wyfje elkanderen hierin verpoozen.
 behan- Hy voegt 'er by dat deze Vogels, wanneer
 dele. men hunne eieren in de hand neemt, zon-
 der dezelve te beschadigen , zich hier tegen
 in het geheel niet verzetten zullen.

Zorg Andere Schryvers verhalen dat de Strui-
 voor hun- zen hunne Jongen verlaten , zoras dezelve
 ne Jon- ven uit den dop gekomen zyn. Doch dit is
 gen. zekerlyk valsch. De Jongen beginnen eerst
 eenige dagen , nadat zy gekipt zyn; te
 loopen; en de Ouden bezorgen hun voedsel,
 en bewaken hen met grote zorgvuldigheid,
 zo lang tot dat zy in staat zyn om voor
 hun eigene behoudenisfe en veiligheid te
 waken. Raakt 'er voor dien tyd een
 der Jongen verloren , dan worden de
 Struisvogels zo woedend dat het gantsch
 niet raadzaam is naby hen te komen.

Hun Hy eet allerlei dingen, doch geen yzer,
 voedsel. gelyk men vertelt. Zyn geliefdste en na-
 tuurlykste aas zyn egter de vrugten van
 sommige heesters en boomen. Dewyl dezen
 dikwyls zeer hoog boven den grond hangen,
 zo dienen hem zyne lange poten en hals niet
 weinig om zegemaklyk te kunnen bereiken.
 Niet zelden flokt hy keifteenjes en andere
 harde stoffen in , die egter in zyne maag
 niet verteeren.

Zwalu Men onderscheidt in deze streken drie-
 wen, der-

derleie foorten van Zwaluwen. Die van de eerste foort zyn zwart aan den kop, op den rug en aan den staart, en wit aan het onderlyf. Dezen zyn het, die rondom de huizen zwieren. De tweede foort van Zwaluwen is zwart, en men noemt ze Roofzwaluwen, omdat zy de eerstgemelden van hunne nesten verjagen. Alle de veeren van die van de derde foort zyn gryſ, en hunne pooten zyn ook bedekt met lange veeren. Men vindt 'er deze drie foorten het gantsche jaar door, doch veel menigvuldiger in de lente dan in den winter.

Men vindt nog andere Vogels aan de Kaap, welke de Zeeluiden Zee-zwaluwen noemen, en die by de Natuurkundigen den naam van *Apodes* dragen, omdat men zich verbeeld heeft dat zy geene pooten hebben. Dit is egter eene grove misvatting, Zy hebben ze zekerlyk, maar zeer kort, en tot aan de uiterste einden toe met vederen overdekt. *Kolbe* zegt dat hy geene gelegenheid geh d heeft om ze anders dan op Zee te zien, en dat hy ze daar meer gezien heeft dan hem lief was; want volgens het zeggen der Zeeluiden, welks gegrondheid hy in twee of drie gevallen ondervonden had, was het, wanneer een Zee-zwaluw zich op een ſchip nederzette, een zeker teeken van eenen aanstaanden storm. De Vogel vliegt dan eenen tyd lang rondom het ſchip, eer hy zich nederzet, en gaat nooit ergens anders zitten dan op den agterſteven. Na 'er eene korte wyl gebleven te zyn, ryst hy op, vliegt weder eenen tyd lang rondom het ſchip, en wykt

V. wykt vervolgens verder af. Nimmer zullen de Matroozen hem eenig kwaad doen, want zy vrezen dat zulks hen aan het een of ander onheil zoude bloot stellen.

Water- Hoenders. Hier worden ook zekere Vogels gevonden, die den naam dragen van Waterhoenderen. Zy zyn gewoon de Zee te bezoeken, maar houden zich steeds in stille wateren. Zy zyn zwart, en hebben de grootte van onze gemeene Hoenderen. Hunne nesten maken zy op het water. Hun vleesch is niet zeer smakelyk, zo dat men weinig moeite doet om ze te vangen.

De Malagas. Een andere Watervogel, die zeer dikwyls in de Zee of in de Rivieren aan de Kaap gezien wordt, is de Malagas, gelyk de Europeanen hem noemen. *Kolbe* stelt vast dat hy elders ook onder eenen anderen naam zal bekend zyn, dien hy egter verklaart niet te weten. De Malagas heeft de grootte van een Gans. Zyn Bek, die voorzien is met korte doch scherpe Tandén, is een weinig smaller dan die van eenen Eendvogel. Witte en zwarte Veeren, gemengd met graauwe flippen, doen hem voor het oog zeer schoon voorkomen. Zyne Pooten zyn wat korter dan die van een Eend, en staan ook een weinig meer agter uit, zo dat het gaan hem bezwaarlyk valt, Zyn voedsel is visch, en by dag is hy genoegzaam altyd in het water om diene te vangen. Zoras hy 'er eenen ziet, haalt hy zeer schielyk den Kop onder water, en zo het hem gelukt is iets te vangen, steekt hy

hy dien niet weder boven, voordat hy zyn aas geheel heeft ingeslokt. Des avonds of by onstuimig weer onthoudt hy zich in zyn nest, het welk hy doorgaans in de hooge boomen of ruwe klippen maakt.

Onder de Vogels, die zich meest in het water onthouden, telt men de Meeuwen, welke in grote menigte aan de Kaap gevonden worden. Men onderscheidt ze in eenige soorten, die egter niet van elkanderen verschillen dan in kleur of grootte. Daar zyn namelyk groene Meeuwen; andere zyn zwart en wit; die van eene derde soort zyn graauw; dezelve zyn de kleinste, en allen gelyken zy vry wel naar Eendvogels, van welken zy niet verschillen dan ten aanzien van den Bek; want alle de Meeuwen hebben eenen scherpen Bek. Zy maken hunne nesten doorgaans op de Rotsen, welke zy op kleine Eilandjes vinden. Zy broeijen in de Maanden October en November.

Hunne Eyeren zyn zeer goed om te eeten; zy zyn vry groot, en het wit wordt zelfs in kookend water niet hard, als dat van andere eyeren, het blyft steeds zagt als eene jelei. De Schaal der eyeren van eenige soorten van Meeuwen is geheel wit; andere zyn gespikkeld met een groot aantal van donkerbruine vlekken.

De Europeanen aan de Kaap brengen jaarlyks duizenden van deze Vogelen om het leven, opdat zy van derzelver veeren

ge-

V. gebruik mogen maken in het bereiden van
 Hoofdst. bedden, waartoe zy veel beter zyn dan
 Ganzen - veeren.

Pinguin. Men heeft aan de Kaap nog eener an-
 deren Watervogel. De Europeanen noe-
 men hem Pinguin, waarschylyk, om-
 dat hy ongemeen vet is, naar het
 Latynsche woord *pinguis*. De Pinguin
 heeft de grootte van een Gans. Zyne
 veeren, die vry wat overeenkomst met
 hairen hebben, zyn aschgrauw, en zyne
 vleugelen zeer kort naar mate de grootte
 zyns lichaams. Hy heeft eenen zwarten
 Bek, en zyne Pooten zyn helder groen.
 Den gantschen dag onthoudt hy zich in of
 naby het water om visch te vangen, welke
 zyn gewone voedsel maakt. Dewyl hy
 niet kan vliegen, kan hy ook zyne vyan-
 den niet ontvlugten dan door te springen,
 en dit kan hy zeer wel doen, met behulp
 van zyne korte vleugelen. Ondertuschen
 is hy ook zeer gezwind op het water. Men
 kan niet nalaten zich te verwonderen over
 zyne behendigheit in het vangen van Visch.
 Zoras de zon begint te dalen, begeven
 de Pinguins zich naar de Zeeklippen, waar
 zy blyven tot den morgenstond. Terwyl
 zy zich daar onthouden, kunnen zy zeer
 gemaklyk gevangen worden.

Van hun- Men vindt de nesten van deze Water-
 ne Nes- vogelen op de Rotfen, die hun gedurende
 ten en den nacht tot verblyfplaatfen dienen. Zy
 Eyeren. plaatfen zich zelfs tuschen derzelver ruwe
 toppen in, welken de Pinguins kunnen
 be-

beklimmen, als of het effene vlakten waren. **V.**
 Hunne Eyeren zyn by uitstek goed en **Hoofdst.**
 groot. De Europeanen aan de Kaap
 vereeren daar van jaarlyks verscheidene
 duizenden aan den Gouverneur, en die
 gift wordt als ecn zeer goed geschenk
 aangemerkt.

De Kaap verschaft Poelsnippen van ver- **Verschei-**
 scheidene foorten. Sommigen hebben de **dene**
 Veeren aan de borst roodagtig; deze foort **foorten**
 is ongemeen talryk, en bewoont gemeenlyk **van Poel-**
 de laagste plaatsen. Daar is eene foort, **snippen.**
 welke in de boschen zwerft; en aan eene
 derde foort kan men den naam van Water-
 Poelsnippen geven, omdat zy nooit uit het
 water komen.

Onder de Water-Poelsnippen telt men
 nog twee onderscheidene foorten. De eene
 houdt veel van loopende, en de andere is
 meer gesteld op stilstaande wateren. De
 eersten hebben aschgrauwe Veeren aan de
 borst; en in de Mannetjes van de tweede
 foort zyn die Veeren wit, maar in de
 Wyfjes roodagtig. Alle de Poelsnippen aan
 de Kaap hebben eenen langen, groven en
 sterken Bek, en onthouden zich doorgaans
 in moerasfige plaatsen, waar zy, den grond
 met hunne Bekken omwroetende, naar
 Wormen zoeken, die hun gewone voedsel
 zyn.

Faizanten zyn aan de Kaap gemeener dan **Faizan-**
 in *Duitschland*, maar zy verschillen volstre- **ten.**
 telyk niet van dezelve, noch in grootte,
 noch in gedaante, noch in kleur. Wy
 zullen dan hier alleenlyk spreken van twee

V. onderscheidene wyzen, waarop de Europea-
Hoofdst. nen aan de Kaap gewoon zyn deze Vogels
te vangen.

Twee De eerste wyze, waarop zy dit doen,
onder- komt hier op uit. De Jager neemt in
scheidene de eene hand eenen nagmaakten Faizant,
wyzen, en in de andere een net. Hy neemt het
waarop, en in de andere een net. Hy neemt het
zy door oogenblik waar, waarin de Vogel bezig is
de Euro- met eten, en den nagmaakten Vogel,
peanen dien hy in de hand heeft, naar den Fai-
gevangen zant roekeerende, verbergt hy zich agter
worden. denzelven, en tevens agter het net, het
welk groot genoeg is om hem geheel
te bedekken. De Faizant schrikt niet
voor het geen zich onder zyn oog ver-
toont; en dus werpt de Jager, na genoeg geko-
men zynde, het net over den Vogel,
die dus gevangen wordt. — De an-
dere manier is even eenvoudig. Men
snydt eenige kleine takken, welke men
in het rond zet, op eenen kleinen af-
stand van elkanderen, in plaatsen, die
door deze Vogelen veel bezogt worden.
Men werpt vervolgens in dezen kring
een weinig koorns. Rondom tusfchen
de takken stelt men strikken van Paar-
denhair gemaakt. Wanneer de Faizant
in of uit dien kring wil gaan, moet hy
tusfchen de takken doorgaan, en raakt dus
ligtlyk, of met den Hals of met de Pooten,
in de strikken verward, waaruit hy zich
niet kan los maken.

Wyn- Men heeft aan de Kaap geene andere foort
gaard- van Lysters dan Wyngaard-lysters, welken
Lysters. naam men aan deze vogelen gegeven heeft,
om-

omdat zy ongemeen veel houden van V. Druiven korlen, en zich uit dien hoofde, *Hoofdst.* tegens den tyd van het rypen der Druiven, in of omtrent de Wynngaarden bevinden. Zy zouden aan dezelveu zekerlyk grote nadeelen toebrengen, indien men niet zorgde om ze 'er af te weeren. Hunne nesten maken zy van dezelfde stoffen, en op dezelfde wyze als andere Lysters; van binnen namelyk zyn ze gemaakt van vermollemd hout, en van buiten van boommosch. Zy zyn zo konstig samengesteld, en zo digt, dat 'er geen water kan doordringen. Deze soort van Lysters zyn ook goed om gegeten te worden.

De Kaapsche Kwartels gelyken in kleur, *Kwartels.* gedaante en grootte, zeer wel naar de Europische. Doch de Europeanen aan de Kaap gelooven niet dat zy goed tot spyze zyn.

Spreeuwen zyn 'er zeer menigvuldig. *Spreeu.* Zy onthouden zich doorgaans in moe- *wen.* rasfige plaatsen, en in die streken, welke door het water bespoeld worden, vooral, wanneer 'er schapen weiden. Zy houden veel van mest, welke voornamelyk hun voedsel uitmaakt. Gedurende de maanden February en Maart, zynde den tyd waarin men rype Druiven vindt, komen deze vogels met grote troepen op de Wyn- gaarden af. Zy zoeken niet slegts de korlen uit de Druiven, maar 'zuigen 'er ook het sap uit. Wanneer men, gedurende deze maanden, zyn uiterste best niet doet om hen bang te maken en te verjagen,

V. veroorzaken zy zeer grote nadeelen.
 Hoofdst. Hierom zyn de bewaarders der Wyngaarden voorzien van lange zweepen, met welken zy dikwyls klappen.

Van den Hop. De Vogel, dien men Hop noemt, wordt hier mede gevonden, en wel in verscheidenheid van soorten. Men vindt 'er die grys, die aschgrauw, en zelfs die groen van kleur zyn. De aschgrauwe zyn een weinig kleiner dan de groene Hoppen, welke in Europa bekend zyn. Voor het overige is 'er geen wezenlyk onderscheid tuschen, dan alleenlyk in de Kuiven, zynde die van de Kaapsche een weinig korter. ——— Wy zullen hier nog byvoegen dat de Hop doorgaans de grootte van een Lyster heeft. Zyne Pooten zyn kort en teder. Zyn Kop is klein, en de Borst vertoont zich breed, uit hoofde van den stand der vederen. Zyne Kuif bestaat uit vierentwintig Pennen, die vry wat langer zyn dan de rest der vederen, waarmede de Kop bekleed is, en dezelve loopt van het grondstuk van den Bek af, over den kop heen, tot aan den Nek toe. Deze Pennen zyn donker geel, doch fraai bont met zwarte en witte plekken. De Rug van den vogel is ook zeer sierlyk afgezet, met zwart en wit, en de Staart, die zwart is, heeft op het midden eene witte baar. Zyn voedsel bestaat uit inslekten.

De Lang-tong. Aan de Kaap is een kleine Vogel, die daar, onder de Europeanen, met den naam van *Lang-tong* bekend is. Dezelve is wat groter dan een Vink. Zyne Vederen on-

onder aan den buik zyn geel, de andere V.
 zyn gespikkeld. Hy heeft eene puntige Hoofdft.
 en lange Tong, die zo hard is als yzer, en
 zo fcherp als de punt van een naalde.
 Wanneer men hem wil vangen steekt hy
 met zyne tong, waarmede hy ligtelyk door
 het vel der handen kan heen prikken.
 Mifchien bedient hy zich ook van dezelve
 als een wapentuig tegen de aanvallen van
 andere Dieren. Zyne Pooten, welke veel
 overeenkomst hebben met die van een
 Nagtegaal, zyn met zeer lange klaauwen
 gewapend. Zy, die ooit van dezen vogel
 aten, getuigen deszelfs vleesch goed en
 gezond bevonden te hebben.

De Kwikftaarten, welke aan de Kaap Kwik-
 gevonden worden, zyn van onderscheidene ftaarten.
 foorten, en allen vry groot. Sommige zyn
 aschgrauw, anderen geelagtig met eene
 zwarte ftreep op den Kop. Het zoude nut-
 teloos zyn de befchryving van eenen vogel
 te geven, welke in Europa zeer gemeen
 en bekend is. ——— Onder dezelve ^{Eene}
 vindt men eene foort, welke men Strand- foort van
 loopers noemt, en deze zyn aan de Kaap ^{Kwik-}
 vry menigvuldig. Hun Bek is groot en ^{ftaarten,}
 donker - bruin. Hunne Pooten zyn glin ^{die}
 fterend geel. Zy azen op wormen, en ^{Strand-}
 fchudden den ftaart telkens heen en weder. ^{loopers}
 Aan den Kop, Rug en Staart zyn zy asch- ^{genoemd}
 grauw, en aan den buik wit. Zy vlie-
 gen maar zeer zelden, en gaan nooit ver
 zonder te rusten. Dewyl zy niet goed zyn
 om gegeten te worden, doet men in het
 geheel geen moeite om ze te dooden. Men

V. ziet ze nooit anders dan aan het strand der Hoofdst. Zee, of aan de oevers der Kivieren.

De De Blaauw-vogel heeft, gelyk uit zynen naam genoegzaam is op te maken, blaauwe vederen. Die van den Hals en de Zyden zyn flegts weinig donkerer dan hemelsblaauw, maar die van den Rug en de Vleugelen zyn zo donker dat zy naar den zwarten trekken. Zyn Bek is drie of vier duimen lang en puntig, en van onderen donker - rood. Somtyds ziet men dezen vogel in de Tuinen, maar doorgaans houdt hy zyn verblyf in hooge plaats en op bergen. Hy heeft de grootte van eenen Spreeuw, en zyn vleesch is zeer aangenaam van smaak.

Van de Meerlen, of (gelyk zy mede genoemd worden) de Amfels, zyn aan de Kaap op zulk een zonderlinge wyze getekend als in eenig gedeelte van Europa. Men vindt 'er zwarte van eene blinkende kleur met eenen goudgeelen Bek. Ook ziet men 'er bruinagtige met eenen zwarten Bek, die allen op eene aangenaame wyze zingen, en zich in bosfchen onthouden, of ook wel in tuinen, waar veel Laurier-boomen geplant zyn, die hier zeer overvloedig gevonden worden, zo dat men 'er byna alle lanen der tuinen mede vervuld ziet.

Kanarie- Vogels. Aan de Kaap zyn de Kanarie-vogels vry gemeen; zy verschillen niet van die welke men in Europa heeft, dan alleenlyk in de kleur. Dewyl zy veel kwaads doen, door het zaad op te eten, vernielt men ze zo veel

mogelyk is. Hun vleesch is ook goed om gegeten te worden. V.
Hoofdst.

In de Kaapsche velden is nog eene andere foort van kleine vogelen, die al te wel naar Kanarie - vogels gelyken, om ze niet onmiddelyk op dezelve te laten volgen. Aan de Kaap hebben zy geenen bepaalden naam, maar by ons zyn zy bekend onder dien van Sysjes. Hun wildzang is zeer aangenaam, en verschilt weinig van dien der bovengemelde vogelen. Dewyl de Europeanen aan de Kaap weinig werks van zingende vogelen maken, houden zy weinigen van deze foort in kooitjes opgesloten. Men doodt en eet ze even als ander klein gevogelte. De Borst en Buik van 't Sysje zyn van eene groene kleur, die naar het gele trekt. De vederen, welke het op den Rug heeft, zyn van dezelfde kleur, met eenig grys gemengd.

De Kaapsche Leeurikken zyn volmaakt gelyk aan de onzen; doch men vindt dezelve in Afrika nooit by gehele troepen, het geen in Europa vry gemeen is. De Leeu-
rik.

De Goudvinken zyn aan de Kaap ruim zoo gemeen als in Europa. Zy hebben daar de grootte van onze Nagtegalen, en zyn voorzien met grote Bekken; de vederen van den Rug en van den Buik zyn grasgroen; maar de meeste veeren van de vleugelen zyn zwart, en genoegzaam allen, die tot den staart behooren, groen. Hun zang is ongemeen aangenaam.

Aan de Kaap is eene menigte van Mus-
B 4 Mus-
schen schen.

V schen van onderscheidene soorten, die in
Hoofdst. kleur en grootte van elkanderen verschillen:
 zy tijlpen egter allen op dezelfde, en
 wel op eene zeer onaangename, wyze.

Meezen. Onder de Vogels, welke 'er mede in
 verscheidene soorten gevonden worden,
 moet men ook de Meezen tellen. Het
 zoude al te lang vallen eene beschrijving
 van iedere byzondere soort te ge-
 ven; en wy meenen dat de Lezer zich vol-
 daan zal houden, wanneer wy slegts
 kortelyk van de merkwaardigsten spreken.

— De Meezen van de kleinste soort
 hebben blaauwe Vederen aan den Kop, en
 geele aan de Borst en den Buik. De Kop
 van anderen is gedekt met zwarte Veeren.
 Eene derde soort onderscheidt zich door de
 langte der Staarten. Die van eene vierde
 soort hebben eene witte vlek op den Kop,
 welke voor het overige geheel zwart is.
 Die van de vyfde soort hebben mede eenen
 zwarten Kop met eene roode vlek. De
 Veeren van derzelve vleugelen zyn ook
 zwart, en de Pooten roodagtig. Eindelyk
 zyn 'er Meezen, die eenen gantsch zwar-
 ten Kop hebben, en wier andere vederen
 allen groen zyn met eenen geelen weerschyn.
 Die van de laatste soort hebben de grootte
 van een Vink. — De Kaapsche Meezen
 zingen zeer bevallig; en, dewyl de Kanarie-
 vogels zich met dezen in het zingen ver-
 eenigen, hoort men dikwyls een fraai wild-
 concert, het welk door die twee soorten
 van Muzikanten wordt aangeheven.

Muggen Men vindt aan de Kaap vele Vogeltes,
 die

die door de *Hollanders* Muggen - of Byen - **V.**
vreters genoemd worden. Sommige Schry- Hoofdst-
vers beweerden dat dezelve tot het geslacht of Byen-
der Meezen behooren, doch zonder reden, vreter.
dewyl zy merklyk van elkanderen verschil-
len. De wildzang van de Byen-eters gelykt
in het geheel niet naar die van de Meezen.
De eersten azen op Muggen en Byen, daar
de laafsten niets van dezen aart gebrui-
ken.

De Bek van den Muggen - vreter Befchry-
vin: van
is lang, groot, ongemeen fterk en rood. dezen
Onder den Kop van voren zyn de Veeren Vogel.
donker blaauw, een weinig lager zyn zy
wat ligter. De Vleugels en Staart zyn
zwart. De Pooten, die van dezelfde kleur
zyn, zyn vyf lang De Hottentotten bedie-
nen zich van deze Vogelen als van Gidsen
om wilden honing te vinden, welken de
Byen in de spleeten en gaten der Rotfen
leggen.

De Kaap verfchaft eene meenigte van Grootbek-
Grootbekken. Dezelven zyn ecne foort van ken.
Vinken, in geen opzigt onderscheiden van
die, welke men in Europa vindt. Zy vernielen
de Kerfen, dewyl zy zeer gezet zyn op
derzelver fteenen. Doch dewyl de Kerfen
in de Kaapfche Volkplantingen vry zeld-
zaam zyn, moeten zy zich doorgaans ver-
noegen met fteenen van andere vruchten,
waar zy zeer wel van tieren. Zy zyn
ook bekend onder den naam van Steenby-
ters.

Alle foorten van Vinken, welke wy in Vinken.
Europa hebben, zyn ook overvloedig

V. aan de Kaap, en daar is zelfs eene soort, Hoofdst. welke onder ons gantsch niet gemeen is. De Vinken tot dezelve behoorende, zyn een weinig groter dan de gewone. In den winter zyn alle derzelve Vederen aschgrauw; in den zomer vallen die uit, en zy krygen dan eene gantsch nieuwe pluimaadje. De Kop, Buik, Vleugels en Staart worden dan zwart; en de Hals en Rug schoon bruin. Zy hebben een korten, breeden en puntigen Bek.

Wyze De wyze, op welke deze soort van Vin-
 waarop ken hunne nesten maken, is zeer merk-
 zy hunne waardig. Zy bedienen zich van kleine
 nesten takjes van boomen of heesters, welke zy
 maken. zeer konstiglyk met draden weten samen te
 hegten. Men ziet in dezelve twee afzon-
 derlyke vertrekjes boven elkanderen, en zy
 hebben niet meer dan een ingang. Het
 Mannetje huisvest in het bovenste, en
 het Wyfje in het benedenste vertrekje.

Ander Van meer ander klein Gevogelte, het
 klein welk hier in overvloed is, zullen wy niet
 Gevogel- in het byzonder spreken, In het algemeen
 te. zullen wy flegts aanmerken dat die Vogel-
 tjes, welken men naar de roode kleur, die
 zy aan de Borst, Bek, Staart, of elders
 hebben, Roodborstjes, Roodbaardjes,
 Roodstaartjes, of anders noemt, in ontel-
 bare menigten aan de Kaap te vinden zyn.
 Doorgaans vliegen zy by geheele troepen,
 zodat 'er fomtyds wel honderd by malkan-
 deren op eenen boom of in het gras gaan
 nederzitten. Dit geschiedt meest in de
 maanden Maart en April, en zy worden dan

dan by menigten gefchoten. Men verzekert **V.** dat'er in ééne fchoot, met fynen hagel, wel **Hoofdft.** eens dertig, veertig, en fomwylen vyftig te gelyk getroffen worden. Hun vleesch, fchoon zy zeer klein zyn, en naauwlyk eenen mondvol uitmaken, is zeer aangenaam van fmaak. Zy doen grote fchade aan de rype Vygen, en aan het gezaaide in de Tuinen, fchoon zy ook op Muggen, Wormen, en andere kleine Diertjes azen.

Onder de Vogels, welke aan de Kaap **Exters.** bekend zyn, behooren ook de Exters, fchoon zy'er merkelyk minder in getal zyn dan in eenige deelen van Europa. Sommigen meenen dat dit veroorzaakt wordt door de menigvuldige Roofvogelen, welke men hier heeft, die voor de vermenigvuldiging van deze foort nadeelig zyn.

Onder de Kaapfche wilde Hoenderen is **Knorha-** eene foort, waar van de Mannetjes onder de **nen en** benaming van Knorhanen, en de Wyfjes on- **Knorhen-** der die van Knorhennen bekend zyn. De **nen.** reden van deze benaming fchynt men te moeten zoeken in hun gedurig fchreeuwen *Krak, Krak, Krak*, waardoor zy de vogels van hunne foort, en ook anderen, tegen menfchen, die'er jagt op maken, waarfchouwen, en tot den aftogt noopen. Zy zyn in grootte gelyk aan de tamme Hoenderen; hunne Vederen zyn gefpikkeld, rood en wit van kleur, met aschgrauw gemengd: zy hebben eenen korten Bek, geelagtige Pooten, en op den Kop zwarte Vederen. Hunne Vleugels zyn mede van eene bonte kleur; met dezelve kunnen zy niet ver vliegen, **maar**

V. maar een weinig in de hoogte verheven
 Hoofdst. zynde, vallen zy terstond weer neder Zy
 onthouden zich gaarne in wildernissen ,
 waar zy hunne nesten in digte struiken ma-
 ken, en hunne eyeren, schoon niet meer
 dan twee te gelyk, uitbroeyen. Hun vleesch
 is wel zo wit en malsch niet als dat van
 tamme Hoenderen , maar egter goed , en
 zelfs aangenaam , om gegeten te worden.
 Evenwel worden zy dikwyls alleenlyk maar
 geschoten, opdat zy de andere Vogels door
 hun geroep niet verjagen mogen.

Van den
 Vogel
 Edolio. Men heeft 'er ook eenen Vogel , die
 in gedaante , grootte en kleur zeer veel
 overeenkomst met den Koekkoek heeft.
 De e onthoudt zich nergens dan in dig-
 te boschen en in zeer hooge boomen,
 alwaar hy , schoon zy 'er niet menig-
 vuldig zyn , des zomers meest altyd
 zyne stem laat hooren , en duidelyk *Edolio* ,
Edolio! roept.

Van de
 Raven. De Raven verschillen van kleur in de on-
 derscheidene waereld deelen. In sommige
 landen zyn zy zwart , in andere grys , en
 'er zyn ook strecken , waar witte gevonden
 worden, gelyk, by voorbeeld, in de *Indi-
 ën*, waardezelve niet minder in agting zyn
 dan de Pappegaayen : in andere Landen
 vindt men zwarte en witte Raven beiden.
 — De Kaap verschaft twee of drie
 onderscheidene soorten van deze Vogelen;
 men vindt 'er die volkomen zwart , en we-
 der anderen, die geheel grys zyn; daar is
 ook eene derde soort van Raven , die aan
 den Buik wit, en aan den Kop wit en
 zwart

zwart zyn, terwyl zy voor het overrige V. aan het Lyf geheel zwarte vederen heb. Hoofdst. ben.

De Kraayen, welke men aan de Kaap Kraayen heeft, komen in alle opzigten met de Europifche overeen. Nimmer worden zy van de menfchen gegeten, maar dienen alleenlyk tot fpyze voor de Roofvogelen.

— Die foort van Kraayen, aan welken Zee- de Europeanen, die aan de Kaap wonen, Kraayen. den naam van Zeekraayen geven, gelyken zeer wel naar die, welke op het Land gevonden worden. Hun Vleesch is zeer lekker, en wordt fterk gezogt. Hunne Veeren zyn zwart en ongemeen zagt: men bedient zich veel van dezelve om 'er bedden en hoofdpeuluwen mede te vul- len.

Het is geene grootspraak, wanneer wy Kraan- zeggen dat de Kraanvogels aan de Kaap vogels. menigvuldiger zyn dan in eenige andere plaatfe. In grootte en gedaante ver- fchillen zy volftrektlyk niet van de Europi- fche. Het Lyf van den Kraanvogel is Beschry- donker graauw van kleur, en niet zeer ving van bevallig voor het oog: doch op den Nek dezelve ziet men eenige zwarte plekken, die eene ven. fraaye verſcheidenheid maken. De Kop is inzonderheid ongemeen ſchoon. Hy is zwart aan het Voorhoofd, waar hy eer- der bezet ſchynt met korte en ſtevige hai- ren dan met vederen: van agteren is hy kaal, ſcharlaken rood, en het vel ver- toont zich met kleine bultjes. Daar agter volgt eene ſchoone graauwe vlek. De Poo-

V. Pooten van den Vogel zyn , tot aan het Hoofdst. lyf toe , naakt, opdat hy zonder hinder het water doorwaden moge. De Bek is spits uitlopende , en een weinig omgebogen. Hun Vleesch is zeer lekker , dewyl zy niet op Visch of Water - Infekten , maar alleenlyk op Water - Planten , azen. Men heeft , onder verscheidene grollen , ook verteld , dat de Kraanvogels slegts in vrye Staten en Gemeenebesten , en nimmer in Landen daar een Koning heerscht , gaan broeyen. Het is genoeg dit enkel aan te teekenen om het te wederleggen. — Men verzekert ook dat zy , wanneer zy hun voedsel gaan zoeken , altyd eenige schildwagten rondom zetten , die op éénen poot staan , en den Kop heen en weder draayen , opdat zy aan alle kanten mogen zien of 'er niet iemand te na kome , om hen te overvallen. Dit doen zy ook , (volgens het aangenomen gevoelen aan de Kaap,) in den nagt ; en daarenboven houden de Wagters eenen steen in den regter poot , om niet , door slaap overvallen wordende , in gevaar te raken ; maar om telkens , wanneer de slaap hen mogt bekruipen , door het vallen van den steen , tot het waarnemen van hunnen post weder opgewekt te worden.

Men maakt ook gewag van eenen groten Vogel , die , uit hoofde van zynen breeden Bek , *Lepelaar* , en van sommige onkundigen *Pelikaan* , genoemd wordt , en aan de Kaap mede bekend is onder den naam van Slangen - vreeter. De Lepelaar, van sommige Pelikaan genoemd, beschreven.

pe-

pelaar is, wanneer hy regt overeinde V. staat, wel eene elle hoog; hy is egter Hoodff. niet groot van lyf, en zyne ryzige gestalte wordt alleenlyk veroorzaakt door de langte van den Hals en de Pooten. Zyn Bek is omtrent agt duimen lang, en gelykt vry wel naar den steel van een lepel. Dezelve is evenwel niet hol, maar overal plat, en verschilt van de bekken van andere Vogelen daarin, dat, daar die van agteren dik, en voor aan spits en dun zyn, deze in tegendeel by den Kop smalst, en naar het einde breedst uitlopende is, even als de steel van een lepel. Deze vogel is aschgrauw, of wit, uitgezonderd de Pooten, die zwart zyn, gelyk die van den Stork of Ooyevaar. Door zyne zindelykheid maakt hy eene zeer fraaye vertooning. In sommigen hangt van het Agterhoofd een klein kuifje neder; en dewyl het niet in allen gevonden wordt, meent men dat het een onderscheidend kenmerk is van eene der beide sexen. Lightly is het oogmerk van het sonderlinge maaksel van zynen Bek te begrypen, wanneer wy flegts letten op de wyze en middelen, waardoor hy het leven moet houden. De Lepelaar aast meest op Kikvorschen, die, gauwe springers zynde, den beet van eenen spitfen bek gemaklyk ontduiken of ontspringen kunnen, en niet zelden den Reiger of Ooyevaar, zelfs, na dat zy reeds zyn opgevat, ontworstelen. Maar de Lepelaar loopt met zynen gapenden Bek langs den grond azen, en wanneer hy een Kikvorschen
aan-

V. aantreft, fluit hy zyne lepels, die zo breed
 Hoofdst. zyn dat het aas 'er voor het grootste gedeel-
 te tusfchen geklemd raakt, terwyl zy aan
 de kanten met kleine randjes gewapend zyn,
 en dus het ontsnappen geheel onmogelyk

Deze Vo- maken. ——— Uit het geen wy hier we-
 gel wordt gens den Lepelaar gezegd hebben blykt
 te onregt genoegzaam, dat deze vogel zeer te onregt
 voor den Pelikaan gehouden wordt Want
 Pelikaan voor den Pelikaan gehouden wordt Want
 gehou- het geen men wegens den laatstgemelden
 den. vertelt, dat hy namelyk, in prangenden nood,
 zyne Jongen met bloed uit zyne eigene borst
 voedt, kan zekerlyk wegens den eerften
 niet gezegd worden, dewyl dezelfs dikke
 Bek geheel ongeschikt is om te pikken.

———— Hier, van den Pelikaan sprekende,
 zullen wy, fchoon hy niet tot de Kaapfche
 Vogelen behoort, eenige byzonderheden
 wegens denzelven bybrengen. Het zonder-
 linge van dezen Vogel beftaat voornamelyk in
 zynen Bek, die eenen voet lang, en van
 onderen zoo dik als een kinderarm is.
 Aan de punt is hy zeer fcherp. De boven-
 fte fnavel is gelyk aan die van andere Voge-
 len, maar den onderften kan men bezwaarlyk
 by iets anders in de gantfche natuur verge-
 lyken. Dezelve beftaat niet, gelyk in
 de Vogelen in het algemeen, uit een vast
 ftuk, maar uit twee lange en platte Ribben,
 die aan elkanderen verbonden zyn door een
 taai vlies, het welk zich tot aan de ftrot
 uitftrekt, en zeer wyd en ruim nederhangt
 als een zak, in welken eene meenigte van
 allerleiën voorraad kan geborgen worden.
 Schoon de Vogel zich meest in de wateren
 ont.

onthoudt, en greetiglyk op Vischen en V. andere Waterdieren aast, kiest hy egter ook Hoofdst. afgelegene woestynen en eenzame boschen tot zyn verblyf. In dezelve maakt hy zyn nest, en broeit 'er zyne jongen. Lightly begrypt men dat de Pelikaan, zich daar te broeyen zettende, dagelyks noodwendig groten voorraad moet hebben om de grage jongen te voeden. Hiertoe heeft de Natuur den Vogel voorzien van den bovengemeldem ruimen zak, waarin alle vangst geborgen, en naar de afgezonderde verblyfplaats gebragt wordt, waar de Moeder haare jongen uit dat Magazyn laat eten en drinken. Het is geenszins te verwonderen dat zy, die in het geheel geen kennis aan dezen Vogel hadden, en niets van zyne geschiedenis wisten, wanneer zy hem in eene woestyne zyne jongen dus uit den zak zagen voeden, zich verbeeldden dat de jongen uit het ligchaam en bloed der ouderen hun voedsel namen. Naar alle waarschijnlijkheid is de fabel wegens dezen Vogel door zulk eene verbeelding in de waereld gekomen; en dezelve is, door onkunde, eeuwen agter een voortgeplant geworden.

De Uilen, of, gelyk zy ook genoemd Uilen of worden, de Nagtuilen, zyn aan de Kaap Nagt-Uil- ruim zoo menigvuldig als in Duitschland; len. doch zy vallen 'er zo groot niet; zelden zal men 'er een aantreffen, die groter dan eene Hen is, maar velen, die merklyk kleiner zyn. Ook zyn zy hier fraayer,

V. en hebben schoone vlammen van roode en zwarte veeren, met graauwe stipjes. **Hoofdst.** Daarenboven zyn zy zo wild en schadelyk niet als in Europa. Zy vliegen by nacht wel op de huizen en woningen der Boeren, waar zy een raar geluid maken, maar doen anders geene schade. Zelfs is haar gehuil fomtyds voordeelig voor den Landman, dewyl het hem dikwyls belet vast te slapen, en hy dus menigwerf, wanneer het een of ander wild dier in zynen stal wil breken, aan het geraas en getier van het Vee, of aan het woeden van den onrustigen vyand zelve, verneemt dat het tyd is om het onraad af te weeren. Men voegt 'er verder by dat men deze Uilen tam kan maken, en ze binnehs huis met kleine kosten voeden, het geen nu en dan ook wel geschiedt, dewyl zy geslagene vyanden van Muizen zyn, en dezelve, zo goed als de beste Kat, verdryven.

Van de
Vleder-
muizen.

In navolginge van *Kolbe* tekenen wy hier nog aan, dat de Vledermuizen aan de Kaap niet minder gemeen zyn dan in Europa, en dat zy van de Europische niet onderscheiden zyn. De genoemde Schryver zegt eene gezien te hebben, die op Mauritius-Eiland, nader dan dit Voorgebergte aan het Oosten en de Indien gelegen, gevangen was, en welke alle anderen, die ooit onder zyn oog geweest waren, zo veel in grootte overtrof, als een Struisvogel eenen tammen of wilden Gans te boven gaat

By andere Schryvers der Natuurlyke
His.

Historie vindt men mede van zulke grote V. Vledermuizen gewag gemaakt, en wy agten Hoofdst. het niet ongevoeglyk hier het zakelyke der berigten, welken zy ons daaromtrent gegeven hebben, aan onze Lezeren mede te deelen. Zy nu verzekeren dat men doorgaans door deze Vledermuizen verschrikt wordt, wanneer men in de stikdonkere rotfen en spelonken komt, welke in verscheidene deelen van het Oosten geyonden worden. Zoras 'er licht in dezelve komt, waarvan men zich meest altyd moet bedienen om 'er in te kunnen voortgaan, hoort men een akelig geschreeuw, en na verloop van eenige weinige minuten krygt men klap op klap, terwyl de lichten uitgedompt worden, zodat de nieuwsgierigen, doorgaans, door deze Dieren gekrabd en gebeten, te rug keeren. ——— In het geluid en de bewegingen, welke die grote Vledermuizen maken, is, zo wel als in haare gedaante, iets gedrogtelyks, en zy brengen zulken, die de verhalen der oude Digteren wegens de *Harpyen* gelezen hebben, dezelve terstond te binnen; mischien hebben zy wel aanleiding tot de gemelde Fabel gegeven. — De grote Vledermuis komt met de kleine hier in overeen, dat zy, zo wel als deze, alle duistere en bedompte plaatsen bemint. Onze inlandsche onthouden zich meest in de gaten en spleeten van oude gebouwen, en de andere leeft in dampige en duistere holen, verkiezende meest eenzame en afgezonderde verblyfplaatsen. Zy houdt zich den geheelen dag stil, en komt

V. niet dan des avonds te voorschyn, om haar
 Hoofdst. aas te zoeken, wanneer zy tusfchen en
 onder het geboomte heen en weer zwerft,
 jagt makende op de Nagtvlinders, Motten
 en Torren, welke haar in haare vlugt voor
 komen. — De Vledermuis, van welke
 wy hier een weinig byzonderer moeten spre-
 ken, vertoont zich, onder het vliegen zeer
 groot; doch men moet deze grootl. id,
 even als die van andere vliegende Dieren,
 voornamelyk toefchryven aan de wydte
 haarer Vlerken, waar door zy in haare volle
 vlugt omtrent voorkomt als een Arend.
 Haar Ligchaam heeft de gedaante van eene
 Muis, maar het is welhaast zo groot en
 lyvig als dat van eene Kat. Wanneer de
 Vlerken geflooten zyn, vertoont zy niets,
 dat naar een vliegend Dier gelykt. De Kop
 is groot, en omtrent eveneens als die van
 eene Kat. De gaping van den Bek is wyd,
 en vertoont een gestel van lange en ysfely-
 ke Tanden. De Agterpooten zyn sterk en
 de Klauwen ongemeen fcherp. Zy gelykt
 evenwel in één opzigt in het geheel niet
 naar de Kat, dewyl zy geenen ftaart heeft.
 Haar geheele ligchaam is bekleed met dig-
 te Hairen, die op den Rug bruin, en aan
 den Buik wit zyn. De zeer wyd uitflaan-
 de Vlerken zyn als leder, en hebben ge-
 noegzaam niets, dat naar de Vleugelen van
 Vogelen gelykt. Voor het overige is dit
 Dier zeer stout en verwoed, en dewyl het
 niet gewoon is gestoord te worden, valt
 het op alles aan, wat zyne verblyfplaats
 nadert. Het is aan de duifternisfegewoon,
 en

en dus kunnen de Oogen van deze Vledermuizen geen ligt verdraagen, het geen ongetwyfeld de reden is dat zy de Toortfen uitdompen. — Men vindt ook melding gemaakt van Vledermuizen, die in verscheidene deelen van *Zuid-Amerika* gevonden worden, en van zulk eene grootte zyn, dat sommige Schryvers haar vliegende Honden, en vliegende Katten, genoemd hebben. Doch dewyl deze Dieren dezelve niet zyn als die van het Oostersch Waereld-deel, zullen wy ons met derzelver beschryving niet inlaten.

By deze berigten wegens de Kaapsche Vogelen, zouden wy waarschylyk nog verscheidene andere hebben kunnen voegen, ware het ons vergund geweest al het voordeel te trekken uit de pogingen van den Abt *de la Caille*, het welk hy door het beoefenen der Natuurlyke Historie, gedurende zyn verblyf aan de Kaap, heeft willen te weeg brengen. Hy had de moeite genomen van vele zeldzame Vogelen, die iets ongemeens in hunne gedaante of pluimaadje hadden, te laten opzetten. Hy had dezelve in eene kist, die aan den Heer *de Reaumur* moest besteld worden, verzonden; doch het ongeluk heeft gewild dat deze kist, in het overvoeren van de Kaap naar *Holland*, is weggeraakt.

ZESDE HOOFDSTUK.

Over de Viscben.

VI. **A**an de Kaap is, zo wel in de Zee als
 Hoofdst. in de Rivieren, eene meenigte van aller-
 Menigte leie Visch; doch wy zullen in derzelver be-
 van Vis- schryvinge alleen van de merkwaardigsten
 sphen aan in het byzonder spreken, het genoeg agtende
 de Kaap. de overigen slegts op te tellen.

Van de In alle wateren en havens omtrent dit
 Noordka- Voorgebergte vindt men eene soort van
 pers. Walvischen, die door de Zeeluiden ge-
 meenlyk Noordkapers genoemd worden,
 en byna de geheele Zee doorkruisfen. Zy
 verlustigen zich met het uitspuwen van
 water, en zwemmen met het halve lyf
 boven, het welk zy dikwyls regt overeind
 uit het water steken, waarna zy menig-
 werf met zulk een gedruis nederduiken dat
 men het vry ver kan hooren. *Kolbe* getuigt
 dat hy van deze Noordkapers, die zich op
 de gemelde wyze in de Tafelbaai laten
 zien, behalven vele levenden, twee doo-
 den, welke in eenen storm op het land
 geworpen waren, naauwkeurig bezigtigd
 heeft, eenen namelyk in den jare 1707,
 en den anderen in den jare 1709.
 Beiden waren zy donkerbruin, en hadden
 geene schubben. Hun Muil was ruim agt-
 tien

tien voeten lang, en twaalf of veertien voeten breed. In dezen Muil zag men geene Tanden, maar de Kaken waren zo hard als blik, en met eene dikke huid overtrokken. De Oogen vertoonden zich uitwendig niet merklyk groter dan Paarden-oogen; doch wanneer men ze uitgestoken had, was het binnenste van het oog groter dan een mans hoofd. Over en agter de Oogen naar den rug toe had ieder een vry groot gat, het welk hun gediend had om te ademen, en tevens om het ingezwolgen water uit te geven. Wanneer men den Visch dit laatste ziet doen, is het als of 'er midden in het water een byzondere fontein gemaakt was. Onder den Buik, even agter den Kop, hadden zy twee breede Vinnen, welke ongetwyfeld geschikt zyn om de gemaklykheid in het zwemmen te bevorderen. De Staart, dien men in deze schepselen als het Roer aan een vaartuig mag beschouwen, was mede zeer breed, en had de gedaante van een halve Maan. De eerste Noordkaper, dien *Kolbe*, na dat dezelve gestorven was, met alle mogelyke nauwkeurigheid beschouwde, was vyftig voeten lang, vier-en-twintig voeten breed, en twaalf voeten dik, boven het zand, want het geen onder het zand bedolven lag kon niet gemeten worden. De tweede was merkelyk kleiner. Dezelve had eene lengte van vyf-en-veertig, eene breedte van twaalf, en eene hoogte van agttien of negentien voeten, zynde hy waarfchynlyk,

VI. uit hoofde van zyne mindere zwaarte, niet zo diep in het zand gezakt. Van beide Visfchen werd het Spek afgesneden, en Traan van 't zelve gekookt, die in het Traan-magazyn van de Kompagnie gekomen is, waarom men niet weet hoe veel zy hebben uitgeleverd. Men meent egter zeer wel te weten dat de Tong van iederen Visch ruim zeshonderd ponden gewogen heeft. Men heeft wel eens gedacht aan een ontwerp om Visfchen van de gemelde foort omtrent dit Voorgebergte te vangen, doch van deszelfs uitvoering is tot hier toe niets gekomen.

Op de Noordkapers kunnen wy zeer gevoeglyk de Zeehonden, of Robben, laten volgen, die 'er dikwyls in meenigte worden dood gellagen, omdat uit hun Spek zeer goede traangekookt wordt. Zy zyn in gedaante van alle Wal- of Traanvisfchen merkelyk onderscheiden. Zy hebben als korte armen, of om zo te spreken elleboogen en handen, maar niet verdeeld dan alleenlyk aan het einde, waar men maar vier verscheidene streepen, en vyf byzondere nagels, ziet. De Huid is hard, vast en met zwartagtige graauwe Hairen bewasfen. De Kop is, naar mate der grootte van het ligchaam, klein en kort: de Hals is vry lang, en zy kunnen dien naar welgevallen uitteken of inhalen. Het onderste Kaakebeen heeft vry wat overeenkomst met dat van een Wolf; het bovenste is breeder, en niet ongelyk aan dat

Van de
Zeehonden.
cf Robben.

dat der Kalveren. De Tanden zyn als zagen. De Oogen zyn rond; de Tong is gespleten en verdeeld, en uitwendiglyk ziet men aan deze Dieren geene Ooren. VL
Hoofdst.

— Daar *Kolbe*, die zyne beschryving uit *Erasmus Francisci* getrokken heeft, den Robben eene soort van armen, van elleboogen, en zelfs van handen toeëigent, vindt men by andere Schryverer, die naauwkeuriger zyn, gezegd, dat de Voorpooten der Zeehonden gedeeltelyk van het Borstvel overdekt zyn, en dat zy tusfchen de Agterpooten eenen Staart hebben. Verder wordt het Hair der Knevels als golfswyze bogtig beschreeven. De Vingeren, zegt men wyders, zyn met een sterk vlies aaneengehegt; zy hebben ieder drie Leden, en zyn voorzien van tamelyk grote Nagelen. — Volgens *Kolbe* zwemmen zy des Zomers, omtrent de Kaap, in grote meenigte in zee, waar zy van visch leven. Wanneer zy met dezen in hetzelfde net komen, en dus gevangen worden, maken zy, door het scheuren van het zelve, zo wel voor zich als voor hunne medegevangenen, eenen vryen doortogt. Des winters blyven zy meest naby het land, en onthouden zich op het strand en tusfchen de klippen. By nacht komen zy oock by duizenden aan het strand. Wanneer men ze met stokken slaat om ze te dooden, balken zy als Kalveren: en nadat zy dood geslagen zyn, wordt hun Spek gekookt om 'er traan van te krygen. Zy zyn aan het agterfte gedeelte

VI. deelte van het lyf lam, en moeten de agterpooten nalleepen. Desnietteenstaande kunnen zy sneller loopen dan een mensch. Hunne jongen werpen zy op het land, maar brengen ze egter, na verloop van eenige dagen, in het water. Vermoeid zynde van zwemmen keeren zy weder landwaards, en gaan op het zand of op de klippen liggen om te slapen, of zich in de warme zonne te verkwikken. — De Huid deezer Dieren wordt zelden geheel afgehaald, maar zy, die hen gedood hebben, snyden dezelve alleenlyk in zoodanige stukken als zy tot het smelten van het Spek noodig hebben. Sommigen bereiden de Huid ten eersten om 'er tabaksdoozen of andere dergelyke dingen van te maken. De traan wordt in het Magazyn van de Kompagnie bezorgd door Slaven, en niet door Hottentotten, als welken eenen sterken afkeer van dezelve hebben, en geenszins, gelyk sommigen beweerden, graag zyn om ze op te likken.

Van den Zeeleeuw. Eenigen zeggen dat 'er somtyds Robben van zulk eene ongemeene grootte gefchoten zyn, dat men ze den naam van Zeeleeuwen of Zeebeeren gegeven heeft; maar *Kolbe* spreekt van den Zeeleeuw als van een Dier, het welk van den Zeehond onderscheiden is. De gemelde Schryver zegt dat het hem, zo lang hy ter zee gevaren heeft, nooit gelukt is eenen Zeeleeuw te zien; doch dat 'er in het laatst van het jaar 1707 een in de Tafelbaai ge-

geweest is, die lang op het water speelde, en VI.
 eindelyk op een van de klippen ging liggen, Hoofdft.
 om zich daar in den zonneshyn by laag water
 te verkwikken. Zo lang het water niet
 was afgeloopen, dorst niemand hem van
 naby bezigtigen, uit vreeze dat die
 nieuwsgierigheid een arm of been kosten
 zoude. De Gouverneur *Willem Adriaan van der Stell* liet, zoras het water
 lager geworden was, dit schepfel dood
 schieten, en vervolgens kookten. Daar
 werd een sloep op het zelve afgezonden,
 en drie snaphaanfchoten werden 'er te gelyk
 op gedaan, waardoor het der maate gewond
 was dat het, na eenigen tyd gewoed, en het
 water rondom zich, om zo te spreken,
 in bloed veranderd te hebben, den geest
 gaf. — De Zeelceuw geleek aan den
 Kop tamelyk wel naar eenen Leeuw, be- Byzonde,
 halven dat hy geene haren had; doch in de rer be-
 overige deelen was zulk eene gelykenis be- schryving
 zwaarlyk te ontdekken. De Huid vertoon- van de.
 de zich wel donker geel, maar was egter zen Zee-
 van hair, ja zelfs van schubben, geheel on- leeuw.
 voorzien. Hy had maar twee korte Pooten,
 die zo onbuigzaam en styf waren, dat zy
 beter tot zwemmen dan tot gaan konden
 dienen. Daarenboven waren dezelfen van
 onderen zonder klauwen, en eindigden
 zoo breed als Eenden- of Ganzen-pooten.
 In plaats van Agterpooten had hy breede
 en dikke Vinnen, die omtrent een el lang
 waren. Zyn Rug was verheven als een
 Bult, het geen mischien door het liggen
 op

VI. op den dikken en vetten Buik was veroor-
 Hoofdst. zaakt geworden. Van agteren liep hy ge-
 heel spits af, even als andere Visfchen, en
 had eenen zeer breedten ftaart, die halve-
 maans-wyze gebogen was. De inwendige
 gefteidheid van dezen Visch verklaart *Kolbe*
 niet te hebben kunnen waarnemen; want
 fchoon de Romp, nadat het fpek 'er was
 afgefneeden, wel eenige dagen bleef lig-
 gen, gaf hy egter zulk eenen afgryfkylen
 ftank van zich, dat men 'er niet naby kon
 komen, en denzelven moest wegdoen.
 Uit het fpek heeft men eenige Tonnen
 traan gekookt, die in het magazyn van de
 Kompagnie geleverd zyn. Hy was ruim
 vyftien voeten lang, en ryklyk zoo dik in
 de rondte over den Buik en Rug. De Tong
 alleen, die uit louter vet beftond, was
 meer dan vyftig ponden zwaar. — Vol-
 gens berigten van andere Schryvers behoort
 de Zeeleeuw, gelyk de Reizigers hem noe-
 men, tot de Viervoetige Dieren, welke
 naby de natuur der Visfchen komen. Hy
 is een log fchepfel, en kan wel langen tyd
 onder het water leven, maar moet egter uit
 het zelve komen om te flapen. Tegen de
 aanvallen, die op hem gedaan worden,
 verweert hy zich wanhopig.

Verfchei- Wy moeten hier ook fpreken van de
 dene Dolfynen, Bruinvisfchen en Zeezwynen,
 foorten die aan de Kaap gevonden worden. De
 van Dol- eerstgemelde, de Dolfyn namelyk, mag
 fynen. volgens *Kolbe*, met het zelfde regt een
 Koning onder de Waterdieren genoemd
 worden, waarmede de Leeuw dien naam
 voert

voert onder de Landdieren, en de Arend VI:
 onder het pluimgedierte, omdat hy zeer Hoofdst.
 snel kan zwemmen, en daarenboven onge-
 meen fcherp van gezigt en fyn van reuk
 is, zodat geen Visch, waar hy zich ook
 verfhuilen moge, hem zoude ontfnappen,
 ten ware de Natuur hierin eenigszins voor-
 zien, en hem eenen Muil, die onder aan
 den Kop is, gegeven had. Men vindt
 meer dan eene foort van Dolfynen.

— De eerste is de gemeene
 Dolfyn, die eenen wyden Muil heeft, en
 fpits gebekt is, even als de Gan- Beschry-
 zen. Hy is glad van huid zonder ving van
 fhubben of hair; maar hy heeft harde, den ge-
 kleine en fcherpe Tanden, die onder en meenen
 Dolfyn.
 boven in malkanderen fluiten. De Tong
 is vleesachtig, langen beweeglyk; de oogen
 zyn groot, maar bedekt, zodat men niets
 anders dan het zwart van dezelve zien
 kan. De Staart is zo gefield dat een deel
 daarvan zich aan de rechter, en een deel
 aan de flinkerzyde beweegt, en byna als
 het eerste of laafte kwartier van de Maan
 gebogen is. De Rug is zwart en de Buik
 wit; de Muil is niet zeer groot; in plaatfe
 van Ooren, heeft hy agter de Oogen twee
 kleine gaatjes, welke men naauwlyks kan
 zien, doch waardoor hy zeer fcherp hoort.
 In plaatfe van Neusgaten dient het ver-
 hemelte van den Mond hem, om zo
 zo fterk te ruiken, dat men in geen
 Dier dergelyke fterkte van reuk be-
 speurt. De Dolfynen van deze foort zyn
vyf

VI. vyf of zes voeten lang, rondagtig en
 Hoofdst. vry goed om gegeten te worden. In
 de havens van de Kaap worden zy niet
 gevangen; doch wanneer men slegts een
 weinig in de opene zee komt, ziet men
 ze in vry grote menigte, voornamelyk
 wanneer de zee onstuimig is; want dan
 dryven, huppelen en springen zy omtrent
 een mans hoogte boven water. Zy vertoo-
 nen zich dan ook groenagtig, en geven
 insgelyks eene groenagtige kleur aan het
 water. *Kolbe* zegt dat hy en zyne medege-
 zellen deze Dieren met sterke angels, aan
 een dun touw vastgemaakt, en aan welken
 een stuk pekelspek geslagen was, gevangen
 hebben: hy getuigt ook dat zy het vleesch
 tamelyk goed bevonden, vooral nadat het met
 zout gewreven, en eenen getuimen tyd daar
 in gekookt was. De Lever en de Tong
 zyn, van alles wat aan den Visch, is best om
 gegeten te worden. — De Dolfynen van
 de andere soort dragen by de Slaven den
 naam van *Waraka Pempe*, by de *Javanen*
 dien van *Jean Bonda* of Vischpaarden, en
 by de *Portugezen* dien van *Dorados*, voor-
 namelyk omdat de Huid, wanneer zy
 versch gevangen zyn, zich als verguld ver-
 toont, welke goudkleur egter verdwynt,
 nadat de Visch omtrent een uur dood
 geweest is. Het zal onnoodig zyn eene ver-
 dere beschryving van dezen Visch te geven;
 wy zullen alleenlyk zeggen dat zyn Maël
 geheel stomp is, zodat men dien voor eene
 ronde schyf zoude aanzien, wanneer hy
 boven water gestoken wordt. Zelden zyn
 deze

Dolfynen
 van de
 tweede
 soort.

deze Dolfynen merklyk kleiner dan dié van de eerste soort, maar hun vleesch wordt veel aangener van smaak bevonden. *Erasmus Francisci* verzekert wegens dezen Visch, dat hy eenen zeer goeden smaak heeft, waarom men denzelven kookt, en daarna met olie, azyn, knoflook, zout, peper, of met eenige andere speceryen, inlegt, op welke wyze zy lang goed gehouden worden, en van groten dienst zyn voor hun, die naar Ternate of de Moluksche Eilanden, waar de levensmiddelen schaarsch zyn, stevenen. Dus gereed gemaakt zynde, worden zy voor eene zeer smakelyke spyze gehouden, waarvan gene nadeelen te vrezen zyn, mids dat men 'er gekookte ryst bygebruike om, zo zy zeggen, ontftckingen in de ingewanden voor te komen

Kolbe zegt dat hy meermalen die Vischen, welke Bruinvischen genoemd worden, gezien heeft, doch nooit anders dan van verre. Zo als zy hem op eenigen afstand voorkwamen, waren zy donker groen van kleur. Zy hadden den Rug eenigermate verheven. Vooral vertoonden zy zich altyd in zulk eene gedaante, wanneer zy op de vliegende of andere kleine Vischen jagt maakten, en hun best deden om dezelve in te flokken. Men zegt dat zy zeer gulzig zyn, en niet ligtlyk verzadigd worden. De Bruinvisch kwam den gemelden Schryver, ten aanzien der dikte, voor, als een zwaar Rundbeest, doch

VL.
Hoofdst.

Van den
Bruin-
Visch.

VI. doch byna driemaal zoo lang, en van
 Hoofdst. agteren naar den staart toe spits af loo-
 pend. Zyns oordeels was de langte
 van dit scepfel vyftien of zestien voe-
 ten.

Van het
 Zee-Var-
 ken. Het Zee-varken is een zeer grote en
 ongeschikte Visch, welke voor den Zee-
 leeuw niet behoeft te wyken, maar eer nog
 groter is. *Kolbe* zegt dat hy 'er nooit een
 in de Haven aan de Kaap, maar verschei-
 dene op zyne reize derwaards, gezien heeft.
 De Kop is tamelyk groot, en vry evenre-
 dig aan het ligchaam. De Muil is mede
 groot, en wel voorzien van Tandē, die
 egter eenigszins bot zyn, en alleenlyk kun-
 nen dienen tot het eten van Visch. Agter
 de Oogen heeft het Dier een gat op het
 hoofd, waaruit het water blazen of spuwen
 kan. De Vinnen zyn zwart, breed, groot
 en sterk, zodat het in staat is om kleine
 Vischen zeer snel te vervolgen, welke ver-
 volging egter altyd gepaard gaat met een
 sprong uit het water. Dit Zeegedrogt heeft
 geene schubben, en is donker bruin van
 kleur: het heeft weinig vleesch, maar meest
 spek, het geen de reden schynt waarom
 men aan het zelve den naam van Zee-var-
 ken gegeven heeft; ook meent *Kolbe* dat
 deszelfs inwendige gesteltenis vry gelyk is
 aan die van een Varken. Volgens hem
 zoude het wel tweehonderd ponden speks
 kunnen uitleveren. Het plagt, op gelyke
 wyze als dat der Varkens, totscheepsvoor-
 raad ingezouten te worden.

Twee
 soorten

Onder de Kaapfche Vischen vindt men
 eene

eene foort van Brafems, welken de Inwo- VI.
ners Hottentots - visfchen noemen, omdat de Hoofdft.
Hottentotten ze, reeds kort na de eerste op- van Hot-
rigting der Volkplantinge, met den angel, tentots-
zonder welken zy bezwaarlyk te krygen zyn, visfchen.
gevangen, en aan de Europeanen verkogt
hebben. Daar zyn twee foorten van deze
Visfchen, welker eene ronder, breeder en
korter is dan de andere. De kleinften zyn
geheel zwart van kleur, behalven dat zy
aan den Kop purper-zwart zyn; zy hebben
kleine fcherpe Tand en den Muil. Die
van de tweede foort hebben, naar mate
van het lyf, zeer grote Oogen, eenen klein-
nen Muil en kleine Tand en. Zy zyn
eenigszins gefpikkeld met zwart en blaauw,
en niet veel meer dan een span lang, doch
doorgaans meer dan een pond zwaar. Deze
Visfchen leven meest van mest en zee gras.
Zy komen zelden in netten, ten zy by
ftormagtig weer, of wanneer 'er onweer
aanftaande is. Om ze best te vangen moet
men fluiten en hun toeroepen, waardoor zy
gelokt worden, en aan den angel byten.
Hun vleesch, het zy gekookt of gebraden,
is zeer goed om gegeten te worden, als
eene aangename spyze en gezond voedsel
verfchaffende. Dewyl men ze in vry
groten overvloed kan bekomen, zyn zy
doorgaans zeer goedkoop. Wanneer 'er
zoo veel gevangen zyn, dat men ze niet
allen kan verkoopen of gebruiken,
worden zy overlans doorgesneden, in het
zout gelegd, en in de zonne gedroogd, om
II. DEEL. D door